GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ĐI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĒ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 124. *Joi 19 (31) Iulie* **1884.**

Brașovŭ în 18 (30) Iulie.

Inainte cu vre-o patru septĕmânĭ amŭ publicatŭ în fóia nóstră o mică corespondență, care ne spunea, că șéptespređece învĕțătorĭ românĭ din județulŭ Sătmarului au adresatŭ societății de maghiarisare „Szechenyi“ cererea, ca sĕ le dé câte unŭ premiu pentru propunerea limbei maghiare în scólă.

Casulŭ ni-s'a părutŭ destulŭ de însemnatŭ și de gravŭ și décă nu l'amŭ discutatŭ până acum, causa a fostŭ, că amŭ așteptatŭ informațiunĭ mai detaiate, ca se ne putemŭ orientá mai bine.

Douĕ corespondențe, ce le publicămŭ în numĕrulŭ de ađĭ, amêndóuĕ din diecesa Gherlei, ne indică isvorulŭ rĕului, ce amenință scólele nóstre.

De-o parte prea multŭ zelŭ; de altă parte o lipsă mai totală de zelŭ. Cei ce ne atacă sunt neobosițĭ în a inventá totŭ felulŭ de mijlóce spre a maghiarisá scólele române poporale, și esecută cu-o tenacitate démnă de-o causă mai bună planurile lorŭ de distrugere; ér cei ce sunt chiămațĭ a ne apĕrá, organele nóstre bisericescĭ, în cele mai multe casurĭ stau cu mânile în sênŭ și privescŭ cu nepăsare, cum intră lupii în staulŭ și cum sfĕrtică bietele oi.

Mai multŭ încă. Organele nóstre bisericescĭ nu numai că nu ieau mĕsurile necesare de apĕrare, nu numai că nu desvóltă aprópe nicĭ-o activitate spre a paralisá atacurile dușmane, dér se degradă a fi simple esecutóre a voinții organelorŭ administrative și a inspectorilorŭ de scóle regescĭ unguerescĭ.

Décă de esemplu consistoriulŭ și ordinariatulŭ dela Gherla ar fi pĕtrunsŭ de marea sa chiămare de a veghiá đi și nópte neobositŭ, ocrotindŭ și păđindŭ scólele române de orĭ-ce înrîurință rea; décă ar înțelege, că în lupta acésta de apĕrare trebue sĕ desvólte o activitate fructiferă pentru înaintarea învĕțămêntului românescŭ, unŭ casŭ ca celŭ ce s'a petrecutŭ cu învĕțătorii din districtulŭ Sătmarului ar fi fostŭ cu neputință.

Ca unŭ adevĕratŭ Mephisto se apropià de învĕțătorii românĭ din acelŭ districtŭ inspectorulŭ de scóle regescŭ și le șoptí în urechiă: Rugațivĕ de societatea „Sechenyi“ se vĕ dea premii pentru propunerea cu succesŭ a limbei maghiare în scólele române. Aceștĭ învĕțătorĭ, nu sciură aprețiá în destulŭ gravitatea pasului ce-lŭ întreprindŭ, și trăindŭ și așa în lipsă mare, au fostŭ sedușĭ a înaintá petițiunile lorŭ la societatea de maghiarisare.

Décă cei 17 învĕțătorĭ românĭ, au alunecatŭ a cere se fie premiațĭ de către o societate, a cărei scopŭ este nimicirea limbei și a culturei românescĭ în acelŭ județŭ, causa este, că ei nu sunt destulŭ de orientațĭ în lupta cea mare ce s'a încinsŭ între elementulŭ românŭ și maghiarŭ și că n'au nicĭ o directivă dela conducătorii lorŭ.

Consistorulŭ dela Gherla sciea fórte bine, ce planŭ urmăresce societatea „Séchényi“ cu premiile ei, de aceea trebuia se iea de cu vreme mĕsurile de lipsă spre a paralisá acestŭ planŭ, ér décă învĕțătorii românĭ din districtulŭ Sătmarului sĕ află în adevĕrŭ într'o stare atâtŭ de deplorabilă materială era datorŭ sĕ cerce a li-o îmbunătăți.

Și unde au fostŭ preoții din comunele respective, au dormitŭ ei, n'au putută deschide ochii învĕțătorilorŭ sedușĭ? Nu vĕdŭ ei primejdia ce amenință scólele nóstre?

Scirĭ telegrafice.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.«)

Paris, 29 Iuliu. — Senatulŭ primì en bloc proiectulŭ de lege privitorŭ la revisiunea constituțiunei.

In cursulŭ nopței de 28 spre 29 l. c. au muritŭ în Toulon 7, în Marsilia 11 persóne de coleră.

Șveninŭ, 30 Iuliu. — Regele și Regina Greciei au plecatŭ ađĭ la Copenhaga.

Cairo, 39 Iuliu. — Osman Digma se đice că a fostŭ omorîtŭ de către unŭ individŭ din seminția Bischrilorŭ.

Haga, 30 Iuliu. — Intrunindu-se ambele camere li s'a presentatŭ unŭ proiectŭ de lege, prin care se cere ca la casŭ de lipsă regența sĕ fie încredințată Reginei.

Paris, 30 Iuliu. — In cursulŭ đilei de erĭ a muritŭ în Toulon numai unŭ singurŭ omŭ de coleră; în Marsilia au muritŭ 7 persóne.

Cronica đilei.

Pe câmpurile Brașovului recolta se speră, că în genere va fi bună. Păpușoiulŭ, grâulŭ, și sĕcara e bună; orzulŭ se mâncă de șorecĭ; ovĕsulŭ și mălaiulŭ — acesta e fórte puținŭ — suntŭ mai slăbuțe, ca și fênațele. Plo-ile nimicŭ nu au stricatŭ. Se așteptă vreme mai bună, pentru a începe strînsulŭ bucatelorŭ.

*

A. Sa archiducele Wilhelm a sositŭ în Sibiiu, ca sĕ inspecteze artileria. P. S. Sa metropolitulŭ Mironŭ i-a făcutŭ la hotelŭ o visită, pe care a și primit-o îndĕrĕtŭ din partea A. Sale în reședința archiepiscopéscă.

*

Din Lugoșŭ ni se scrie, că o deputațiune, compusă din elita inteliginței române de acolo și din alte orașe, a plecatŭ în diminéța de 27 Iul. la Băile Herculane sĕ salute în numele Românilorŭ lugoșenĭ pe cântărețulŭ dela Mircescĭ, pe Vasilie Alexandri, care de mai multŭ timpŭ petrece acolo.

*

Din Ileni, comitatulŭ Făgărașului, ni se scrie, că notariulŭ acelui satŭ și-a pusŭ carulŭ în pietri, sĕ scótă pe învĕțătorulŭ scólei din comună, numai fiind-că nu'ĭ »jócă pe placulŭ Dlui.« Nu putemŭ publica corespondința, de care e vorba, dar îi đicemŭ notarului sĕ bage bine de sémă ce face, căcĭ astăđĭ nu póte fi mai mare pĕcatŭ ca acela de a prigonì pe unŭ învĕțătorŭ, care cu sacrificii își împlinesce gréua sa chiămare.

*

Sâmbăta trecută d. a. a fostŭ în Deșiu o furtună violentă. Zidirea, în care era instalată hergelia statului, a fostŭ trăsnită și aprinđêndu-se a fostŭ distrusă tótă fără sĕ se întindă însĕ foculŭ mai departe. Cu mare greutate s'au scosŭ afară din staulŭ cei 84 de armăsarĭ, carĭ spăriațĭ de focŭ au începutŭ a fugi prin Deșiu, bătêndu-se și mușcându-se. Spaima și zăpăcéla, ce a cuprinsŭ populațiunea, nu se póte descrie. Cu mare greutate au fostŭ adunațĭ armăsarii, dintre carĭ 4 lipsescŭ, ér 2 au fostŭ împușcațĭ, de óre ce și-au ruptŭ piciórele din causa săriturilorŭ. Paguba e fórte mare.

*

Guvernamentalulŭ »Magyar Polgár« întrébă, că ce s'a făcutŭ cu vechiulŭ planŭ alŭ lui „Ellenzék« privitorŭ la întemeiarea unei reuniunĭ de maghiarisare în Ardélŭ. Nic. Bartha îi rĕspunde acum în Ellenzék,« că dênsulŭ a rugatŭ destulŭ pe unulŭ și altulŭ sĕ se puie în fruntea mișcărei, dér fără resultatŭ, acum propune însĕ, ca unŭ primarŭ din Clușiu Dr. K. Haller sĕ ia conducerea acelei reuniunĭ, pentru care s'au fostŭ contribuitŭ și câteva sute de florinĭ.

*

Prin o ordinațiune ministerială s'au eliminatŭ 9 studențĭ de la universitatea din Agramŭ pentru totŭdéuna și s'au luatŭ mĕsurĭ pentru sugrumarea spiritului de vrășmășiă alŭ studenților de acolo.

*

Din Pancota se scrie, că lunia trecută s'a descărcatŭ o furtună repede peste comună. A căđutŭ grindină de mărimea unui ou. Paguba, ce s'a făcutŭ însĕ în vii, până acuma nu s'a putută constata cu siguranță câtŭ e de mare.

*

In Iașĭ va apăré unŭ nou điarŭ opoșițională „Lupta," redactatŭ de G. Panu, deputatŭ din cameră.

*

Se đice, că administratorŭ alŭ domeniului Corónei va fi numitŭ d. Titu Maiorescu.

*

Prin decretulŭ regescŭ din 1 Iulie s'a accordatŭ ministrului de agricultură, industriă și comerciu din România unŭ creditŭ de 50,000 fr. spre a combate philoxera, ce bântue viile din Dealu-Mare (Prahova.)

*

Se đice, că guvernulŭ românŭ va cumpĕrá pe séma statului castelulŭ Peleșŭ, cu 5,000.000 lei, spre a serví de reședință regală de véră, pentru tot-déuna.

*

»Voința Națională« scrie: La manevrele militare, ce vorŭ avé locŭ în curêndŭ în Francia, Austria și Germania, ministrulŭ de resbelŭ va trimite misiunĭ militare.

*

Se đice, că între Bucurescĭ și Sinaia nu mai circulă decâtŭ unŭ singurŭ trenŭ. Trenulŭ, care sosesce în Bucurescĭ la 11 óre și 35 minute nu mai are corespondență cu Sinaia și Predealŭ.

*

Se scrie din Dobrogia, că concentrarea recruțilorŭ a înspăimântatŭ atâtŭ de multŭ pe populațiunea otomană din acea provinciă, încâtŭ emigrațiunea a luatŭ proporțiunĭ îngrijitóre. Musulmanii părăsescŭ țéra fără a se ocupá de aceea ce lasă în urmă.

*

Cu privire la alungarea Rușilorŭ din Berlinŭ, se comunică, că ea este o urmare a hotărîrilorŭ, ce se luaseră încă în 1880, când cu arestarea și estradarea unui Rusŭ, care petrecea în capitala Germaniei la studiu și era unŭ aprigŭ nihilistŭ. Reînoindu-șĭ Rusia cererile, Germania împliní hotărîrile ce le-a fostŭ luatŭ atuncĭ.

*

In Praga s'a ținutŭ o adunare de mai multe sute de lucrătorĭ, care a hotărîtŭ sĕ facă la dietă o petițiune pentru scăderea timpului de lucru și sĕ scótă unŭ điarŭ numai pe séma și pentru interesele lorŭ.

*

După cele mai nouĕ calcule, — spunŭ gazetele italiene, — s'a constatatŭ, că Giuseppe Verdi strălucitulŭ compositoru, s'a născutŭ în 11 Octobre st. n. 1813 în Roccodle lângă Genua și s'a botezatŭ in biserica de acolo la 13 Oct. In 11 Oct. ce vine, măestrulŭ italianŭ va împliní așa dară 71 de anĭ.

*

Din Petersburg a plecatŭ în 27 Iulie st. n. spre Bagdad doctorulŭ Batorovsky. Elŭ e însărcinatŭ de ministeriulŭ de esterne, sĕ studieze ciuma, care s'a ivitŭ în Rusia asiatică.

*

Cassierulŭ ambasadei rusescĭ, Vultseff, din Constantinopolŭ, fù lovitŭ pe neașteptate cu o bâtă în capŭ điua la améđĭ și jăfuitŭ de 1700 de lire otomane, care cu ceva mai nainte le ridicase de la bancă.

*

Điarele rusescĭ discută întrebarea de va fi séu nu consultŭ, ca aristocrația ruséscă sĕ-șĭ serbeze centenarulŭ, de cândŭ a fostŭ recunoscută prin lege. Părerile suntŭ diferite.

*

Cu privire la conflictulŭ sêrbo-bulgarŭ, puterile au constatatŭ, că punctulŭ Bregoro a fostŭ luatŭ de Bulgarî cu forţa şi fără sĕ fie alŭ lorŭ; şi-au datŭ însă părerea, că ar fi bine sĕ-lŭ lase Serbia Bulgariei în schimbŭ pentru unŭ altŭ ţinutŭ séu pentru o sumă de banî. Cu privire la cestiunea emigranţilorŭ sêrbî, vina cade totŭ pe Bulgaria, care nu trebuia sĕ sufere năvălirile acestora în Serbia şi aşeḑarea lorŭ în comunele din graniţe. Ţêrile din cestiune au dreptŭ sĕ-şî facă obiecţiunile lorŭ la aceste hotărîrî.

*

Mai mulţî ambasadorî din Constantinopole au fostŭ însărcinaţî de guvernele lorŭ a protesta împotriva cassării poştelorŭ străine din imperiulŭ otomanŭ. Sĕ speră, că Pórta va retrage ordinile sale cu privire la acéstă cestiune.

*

Ministrulŭ de esterne spaniolŭ, Elduayen, a publicatŭ nota sa cu privire la incidentulŭ lui Pidal. Elŭ arată, că Pidal nicî nu a pronunţatŭ acele vorbe, ér' ḑiarele italiene »Diritto« şi »Opinione« suntŭ deplinŭ mulţămite cu nota ministrului. Astfelŭ incidentulŭ s'a aplanatŭ.

Anglia şi Germania.

Din incidentulŭ călĕtoriei prinţului de corónă alŭ Germaniei şi a soţiei sale la Londra, organulŭ lorḑilorŭ opposiţiunalî, „Standard“, publică unŭ articulŭ, în care se esprimă astfeliu asupra relaţiunilorŭ dintre Anglia şi Germania:

„Angliei şi Germaniei le place şi dorescŭ pacea, tótă diplomaţia lorŭ e îndreptată spre susţinerea păcii. Acésta se póte ḑice cu dreptŭ cuvêntŭ şi despre Austria graţiă elementului germanŭ, ce preponderéză acolo; dar nu s'ar putea ḑice despre celelalte puterî. Toţî Anglesii, carî se potŭ emancipă de sub influenţele stricăciόse a spiritului de partidă, privescŭ în Germanî pe aliaţii lorŭ cei mai bunî şi mai naturalî. Preferinţa acésta a Germanilorŭ nu însemnéză inimiciţiă faţă cu alte puterî. Însĕ este imposibilŭ, ca Anglia sĕ se pótă încrede Franciei, Rusiei séu Italiei, precum se încrede şi e gata a se încrede Germaniei. Aceste puterî sunt neastêmpĕrate, pe cândŭ Germania e liniştită. Aceste puterî sunt lacome pe cândŭ Germania e mulţămită. (E mare întrebare dacă e aşa — Red. G.) Celelalte puterî invidiéză activitatea folositóre a Angliei, pe cândŭ Germania privesce cu mulţămire cum o naţiune înrudită cu dênsa, civiliseză pămêntulŭ şi inmulţesce relaţiunile amicabile dintre ómenî.«

Seminariulŭ pentru tinerimea dela gimnasiulŭ din Blasiu.

Cetitorilorŭ noştrî le este cunoscutŭ, că Escel. Sa P. S. Metropolitŭ Dr. Ioanŭ Vancea a înfiinţatŭ unŭ seminarŭ pentru crescerea tinerimei studióse dela gimnasiulŭ din Blasiu. „Fóia bisericéscă“ ne spune, că frumosulŭ edificiu este aprópe gata, aşa că 1 Sept. a. c. seminarulŭ se va deschide. Aceeaşî fóie publică totodată şi circulara prin care se înauguréză acéstă generósă fundaţiune. Eată-o:

Noi Conte Romanŭ

Ioanŭ Vancea de Butésa

Din îndurarea lui Dumneḑeu şi Graţia Sântului Scaunŭ Apostolicŭ alŭ Romei Archiepiscopŭ greco-catolicŭ de Alba-Iulia şi Făgăraşŭ şi Mitropolitŭ alŭ Românilorŭ gr. catolicî din Transilvania şi Ungaria, Asistente la Tronulŭ Pontificiu, şi Prelatŭ domesticŭ alŭ Sânţiei Sale Sumului Pontifice Romanŭ, Consiliarŭ Intimŭ de Statŭ alŭ Maiestatei Sale Sacratissime Imperatŭ şi Rege apostolicŭ Franciscŭ Iosifŭ I., Doctorŭ de SS. Teologiă ş. c. a.

Cetitorilorŭ mântuire dela Domnulŭ şi binecuvêntarea nóstră archierésca!

„Ai fii, invĕţă-i pe ei, şi-i îndupleca pe ei din copilăria lorŭ. Eclestiasticŭ cap. VII. v. 25.

Intre dorinţele mai fierbinţî, ce le-amŭ avutŭ de după chiemarea nóstră dela începutulŭ misiunei înalte, ce ni s'a datŭ, abia a fostŭ alta, carea sĕ ni fi pătrunsŭ inima mai tare, decâtŭ înfiinţarea unui institutŭ de crescere pentru tinerimea studiósă, ce se află la gimnasiulŭ aicî în Blaşiu.

Acéstă dorinţă fierbinte ni a datŭ şi indemnŭ neîntreruptŭ, ca sĕ cruţămŭ totŭ, ce e-posibilŭ, şi sĕ adunămŭ ce amŭ cruţatŭ, ca sĕ putemŭ avé spesele recerute la înfiinţarea unui atare institutŭ.

Pré înduratulŭ Dumneḑeu a şi bine cuvêntatŭ nisuinţele, ce le amŭ întrepusŭ în acéstă privinţă, şi ni a ajutatŭ a pute ajunge la mijlócele banescî, cu carî sĕ se pótă realisă, ce amŭ oftatŭ de ḑi de nópte. Aşa provĕḑutî din darulŭ lui Dumneḑeu cu cele de lipsă, în anulŭ trecutŭ ne amŭ apucatŭ de clădirea »Seminariului pentru Junimea română greco-catolică studiósă în Blaşiu,« şi precum se scie, încă în acelŭ anŭ amŭ ajunsŭ la punerea edificiului sub coperişŭ.

In anulŭ curinte fŭ continuată adăptarea Seminariului de sub întrebare, carea cu ajutoriulŭ lui Dumneḑeu este deja aprópe de terminare aşa, câtŭ pre începutulŭ anului scolasticŭ 1884/5 institutulŭ va sĕ se deschidă spre primirea tinerilorŭ, carî vorŭ întruni cerinţele prescrise.

Decî Noi din adânculŭ inimei nóstre mulţămindŭ preabunului D-ḑeu pentru darulŭ şi ajutorulŭ, ce ni l'a datŭ la înfiinţarea Seminarului pretinsŭ; ne grăbimŭ a aduce la cunoscinţa tuturorŭ iubiţilorŭ noştri în Christosŭ fraţî şi fii: că Noi pe începutulŭ anului scolasticŭ venitorŭ vomŭ dispune deschiderea Seminarului nou înfiinţatŭ, şi vomŭ îngrijí de după ḑisa Sântei Scripture citate mai susŭ, ca tinerii studenţî, carî vorŭ fi primiţî la acelŭ institutŭ, sĕ înveţe cu tótă diligenţa posibilă, şi se fie înduplecaţî spre frica Domnului, spre ordinea bună şi disciplina salutară cerută; ca aşa tinerii, carî se vorŭ cresce în acelŭ Seminarŭ, să devină cu timpŭ fii credincioşî bisericei şi supuşî fidelî Maiestăţei Sale şi Rege apostolicŭ, bărbaţî devotaţî naţiunei, cetăţenî ascultătorî de legî, şi iubitorî de patria comună, ce o avemŭ sub părintesculŭ sceptru alŭ Maiestăţei Sale Sacratisime.

La Seminarŭ deocamdată vorŭ fi primiţî 60 de tinerî, carî au sĕ fie studenţî la gimnasiu, şi sĕ fie mai întâiŭ visitaţî de mediculŭ archidiecesanŭ cu respectŭ la sănătatea şi întregitatea corpului.

Condiţiunile primirei sunt următórele:

1. Pentru unŭ tinĕrŭ vorŭ fi de a se plăti câte 10 fl. a. pe lună, şi aşa pe unŭ anŭ scolasticŭ întregŭ 100 fl. v. a., carî vorŭ fi de a se plăti anticipando în 2 rate, celŭ multŭ în 4 rate anticipative.

2. Fie-care tinĕrŭ are sĕ aducă cu sine; a) 4 părechî de schimburî bune de pânză albă, b) 4 năfrămî de busunarŭ şi 2 la grumaḑî; c) 2 părechî de călţunî bunî, şi 4 părechî de peciorete (fusecli) séu obdele; d) 2 părechî de cioreci (nădragi): e) 2 peptare şi 2 rocurî, colórea acestora sĕ fie sură; f) 1 pălăriă.

3. Vestminte de patŭ: a) unŭ strejacŭ (sacŭ pentru paie) la aşternutŭ de desuptŭ; b) 3 feţe albe de patŭ; c) 2 perine, şi 4 feţe de perne pistrite; d) unŭ plaponŭ orî ţolŭ de a se învĕli cu elŭ tinĕrulŭ preste nópte.

4. Fie-care tinĕrŭ are mai încolo sĕ-şî aducă 3 stergare şi 2 peptine, unulŭ rarŭ şi altulŭ desŭ; apoi unŭ cuţitŭ, furcuţă şi lingură de pacfonŭ; putêndŭ fi şi 3 salvete de mesă; şi în urmă:

5. Fie-carele se-şî aducă şi periă de vestminte şi de curăţitŭ călţunii.

Pentru suma de 100 fl. pe unŭ anŭ scolasticŭ tinerilorŭ li se va dá următórea provisiune:

A. Locuinţa în etagiulŭ Seminarului în sale marî sănătóse şi luminóse;

B. Viptŭ întregŭ regulatŭ şi anume:

1. dejunŭ câte unŭ pătrariu de litră de lapte, orî supă de chiminŭ;
2. prânḑŭ 3 plese, adecă supă, carne cu sosŭ (cinsetură) şi mâncare grósă, ér în dominice şi sĕrbătorî 4 plese;
3. cina 2 plese şi anume: supă şi mâncare grósă cu puţină carne. In ḑile de postŭ cu o plésă mai puţinŭ la prânḑŭ;
4. pâne de ajunsŭ de 3 orî pe ḑi;

C. Spălatulŭ întregŭ peste anŭ;

D. Luminatulŭ preste anŭ în timpulŭ recerutŭ;

E. Incălḑitulŭ în timpŭ de iérnă;

F. Leacurî din apotecă pentru cei morbosî şi viptulŭ prescrisŭ de medicŭ.

Aceste sunt emolumintele atâtŭ spirituale câtŭ şi corporale, ce se vorŭ da tinerilorŭ pentru suma de 100 florinî v. a. pre anulŭ scolasticŭ; carî tóte cumpenindule, precum se cuvine, se va póte convinge fiă-care, că folósele, şi anume: crescerea, instrucţiunea, şi provisiunea, ce le vorŭ căpĕtă elevii în Seminariu, stau în proporţiune fórte favoritóre faţă cu spesele de 100 fl., ce se recerŭ din partea Institutului şi sunt de a-i se solvi regulatŭ.

Dreptŭ aceea se lasă onoraţilorŭ fraţî protopopî, şi prin dênşii fraţilorŭ preoţî, ca cuprinsulŭ acestui Circularŭ sĕ-lŭ facă cunoscutŭ şi poporenilorŭ sĕi, ca toţî aceia, carî voescŭ sĕ-şî dee fiii sĕi la Seminarulŭ acestŭ nou pentru crescere, sĕ grăbéscă a face pregătirile şi aicî insinuările necesare spre a li se puté împlini dorinţa ce o vorŭ fi avêndŭ în acéstă privinţă.

Spre carî tóte poftindu-vĕ darulŭ Domnului, şi dându-vĕ binecuvêntarea nóstră archiepiscopală amŭ rĕmasŭ cu tótă propensiunea părintéscă.

Blaşiu în Curţile Castelului nostru metropolitanŭ la 11 Iuliu st. n. în sĕrbătórea Sânţilorŭ apostolî Petru şi Pavelŭ, anulŭ Domnului una miă optŭ sute optŭ-ḑecî şi patru, alŭ Archiepiscopatului nostru anulŭ XV-lea.

binevointe

Ioanŭ Vancea, m. p.

Archiepiscopŭ şi Metropolitŭ de Alba-Iulia.

Revisiunea constituţiunii în România.

(urmare şi fine din Nr. 123).

Art. 70. Facŭ parte din colegiulŭ alŭ doilea toţî alegĕtorii directî din oraşe şi din comunele rurale, carî au unŭ venitŭ funciarŭ ruralŭ séu urbanŭ dela 2,000 lei în josŭ până la 800, cum şi comercianţii şi industriaşii carî plătescŭ o patentă de clasa I-iu séu a II-a.

Sunt dispensaţî de censŭ în acestŭ colegiu următórele persóne:

a). Acei ce posedŭ o diplomă de doctorŭ de orî-ce specialitate séu unŭ altŭ titlu echivalentŭ ca acela de doctorŭ, emanatŭ dela şcóle speciale superióre;

b). Licenţiaţii în dreptŭ, în litere, filosofie séu sciinţe;

c). Foştii şi actualii magistraţî, carî au funcţionatŭ în timpŭ de şese anî;

d). Inginerii, architecţii, farmaciştii şi medicii veterinarî cu diplomă;

e). Profesorii scólelorŭ din oraşe ale statului séu ai scólelorŭ secundare recunoscute de statŭ;

f). Pensionarii, carî primescŭ o pensiune minimum de 1,000 lei anualŭ.

Art. 69. Fiecare din aceste două colegiurî votéză separatŭ.

Colegiulŭ întâiu dă doi senatorî pentru fie-care judeţŭ.

Colegiulŭ alŭ doilea dă unŭ senatorŭ de fie-care judeţŭ, cu esceptiunea următórelorŭ judeţe, carî alegŭ după cum urméză: Ilfovŭ, cincî; Iaşî, trei; Brăila, Covurlui, Doljŭ, Prahova, Botoşanî, Tutova, Teleorman, Mehedinţî, Buzĕu, Băcău, Putna, Dâmboviţa, Romanaţî, Neamţu, câte doi senatorî de judeţŭ.

Art. 71. Orî în câte secţii ar fi împărţitŭ colegiulŭ electoralŭ, fiecare alegĕtorŭ votéză numĕrulŭ de representanţî, pe carî trebue sĕ-lŭ dea colegiulŭ, din care face parte.

Art. 72. Operaţiunile alegerei fiecărui colegiu de cameră séu senatŭ se vorŭ face în o singură ḑi.

Legea electorală determină celelalte condiţiunî cerute dela alegĕtorî, precumŭ şi mersulŭ operaţiunilorŭ electorale.

Art. 75. Sunt dispensaţî de censŭ:

a). Foştii preşedinţî séu vice-preşedinţî ai vre-uneia din adunările legiuitóre;

b). Foştii deputaţî şi foştii senatorî, carî au făcutŭ parte din două legislaturî;

c). Generalii şi asimilaţii lorŭ;

d). Colonelii în demisiă şi disponibilitate;

e). Foştii şi actualii ministri séu representanţî diplomaticî ai ţĕrei;

f). Acei ce au ocupatŭ în timpŭ de trei anî funcţiunea de membru de curte séu în timpŭ de unŭ anŭ funcţiunile de preşedinte de curte, de procurorŭ-generalŭ, de procurorŭ séu membru la curtea de casaţiune;

g). Acei ce au diplomă de doctorŭ séu licenţiatŭ de orîce specialitate, şi carî vorŭ fi esercitatŭ profesiunea lorŭ în timpŭ de şése anî celŭ puţinŭ;

h). Membrii academiei române.

Art. 77. Senatorii şi deputaţii primescŭ o diurnă pe timpulŭ sesiunilorŭ.

Art. 78. Membrii senatului se alegŭ pe optŭ anî şi se reînoescŭ pe jumĕtate la fiecare patru anî prin tragere la sorţî.

Regulamentulŭ senatului va regula tragerea la sorţî aşa, încâtŭ eliminarea sĕ fie repărţită pe tóte judeţele.

Art. 105. Juriulŭ este statornicitŭ în tóte materiile criminale şi pentru delictele politice şi de presă.

Acţiunea pentru daune-interese resultândŭ din fapte şi delicte de presă, nu se póte intentá decâtŭ înaintea aceleiaşî jurisdicţiunî. Numai comisiunea juraţilorŭ va judecă şi pronunţa asupra daunelorŭ interese şi asupra cuantumului lorŭ.

Art. 118. Totŭ Românulŭ face parte din unulŭ din elementele puterei armate, conformŭ legilorŭ speciale.

Art. 121. Garda cetăţenéscă este şi rĕmâne desfiinţată.

Art. 131. Consiliulŭ de statŭ cu atribuţiunî de contenciosŭ administrativŭ nu se mai reînfiinţa.

Curtea de casaţiune se va rosti ca şi în trecutŭ asupra conflictelorŭ de atribuţiunî.

Se va puté înfiinţă o comisiune permanentă, care nu va avé alte atribuţiunî decâtŭ studiarea şi elaborarea proiectelorŭ de legî şi regulamentelorŭ de administraţiune plublică.

Se vorŭ puté înfiinţá sub-secretarî de statŭ. Ei vorŭ puté luá parte la desbaterile corpurilorŭ legiuitóre sub responsabilitatea ministrilorŭ.

Art. 133. Pămênturile foştilorŭ clăcaşî, ale însurăţeilorŭ şi ale locuitorilorŭ, carî au cumpĕratŭ séu vorŭ cumpĕră în losurî micî proprietăţî d'ale statului, suntŭ şi vorŭ fi inalienabile în timpŭ de 32 anî, cu începere dela promulgarea acestei legî.

Locuitorilorŭ însă cuprinşî în raza vre-unei comune urbane, se va puté acordá prin legî speciale facultatea de a înstrĕiná locurile lorŭ de casă.

Inalienabilitatea se aplică și la pămênturile vêndute de statŭ în loturĭ micĭ în partea Româniiei de peste Dunăre.

Schimburile de pămêntŭ contra pămêntŭ nu întră în prohibițiunea legei de fată.

Schimburile pămênturilorŭ, de carĭ e vorba în acestŭ articolŭ, nu se vorŭ puté face decâtŭ contra altorŭ pămênturĭ de aceeașĭ întindere și calitate.

Se introducŭ în constituțiune următórele disposițiunĭ;

Denumirea de România, de regatŭ și titlulŭ de rege se vorŭ trece în diferitele articole din constituțiune, în loculŭ denumirilorŭ de principate unite și de domnŭ.

Articolŭ adițională. Disposițiunile acestei constituțiunĭ se vorŭ puté aplicá prin legĭ speciale și în partea Româniiei de peste Dunăre.

Votatŭ de adunarea deputațilorŭ în ședința dela 1 Aprilie anulŭ 1884 și adoptatŭ cu unanimitate de una sută doue-ḑecĭ voturĭ.

Președinte, D. Lecca.

Secretarŭ: M. Demetrianŭ.

(L. S. A. D.)

Votatŭ de senatŭ în ședința dela 1 Aprilie anulŭ 1884, și adoptatŭ cu unanimitate de patru-ḑecĭ și nouĕ voturĭ.

Președinte: Dimitrie Ghica.

Secretarŭ: Ap. Mănescu.

(L. S. S.)

Promulgămŭ acéstă lege și ordonămŭ, ca ea sĕ fie învestită cu sigiliulŭ statului și publicată prin Monitorulŭ oficialŭ.

Datŭ în Bucurescĭ, la 8 Iunie 1884.

(L. S. St.) CAROL.

Președintele consiliului miniștrilorŭ și ministru de resbelŭ: I. C. Brătianu.

Ministru de interne, G. Chițu.

Ministru afacerilorŭ strĕine, D. Sturza.

Ministru de finance și ad-interim la agricultură, industriă, comerciŭ și domenii, G. Lecca.

Ministru lucrărilorŭ publice, Generalŭ N. Dabija.

Ministru de culte și instrucțiune publică, P. S. Aurelianŭ.

Ministru de justiția, N. Voinovŭ.

No. 1,786.

Corespondința nóstră din comitate.

In Nr. 99 alŭ „Gazetei“ s'a publicatŭ o corespondență din Satu-mare cu data de 14 Iunie, în care ni se spunea, că „Szátmár és vidéke“ a înșiratŭ vr'o 17 învĕțătorĭ, carĭ au cerutŭ premii pentru propunerea limbei maghiare de la Societatea de maghiarisare „Séchenyi.“ Unulŭ din acei docențĭ, d. Elia Popŭ, ne trămite o întêmpinare în care între altele ḑice:

»Nicĭ prin minte nu mi-a venitŭ, că pentru acestŭ faptŭ voi fi consideratŭ și numitŭ Juda vênḑĕtorulŭ, care aș lucrá înadinsŭ spre a desbrăcá pe băeții românĭ de românismulŭ lorŭ și a-i maghiarisá.... De 15 anĭ suntŭ învĕțătorŭ românŭ, și cu tóte că de 10 anĭ încóce propunŭ și limba maghiară, totușĭ până acumŭ nicĭ barĕm unŭ singurŭ mieluşelŭ nu ni s'a răpitŭ din turma nóstră națională..... D. corespondentŭ ar trebuĭ sĕ scie, că esistă și o lege destulŭ de aspră pentru noi, anume art. XVIII din 1879, prin care se impune învĕțarea limbei maghiare în scólele poporale.... Mĕ sêmtŭ decĭ atacatŭ prin afirmarea d-lui corespondentŭ.....

Eu nu aflu nicĭ unŭ pĕcatŭ naționalŭ comisŭ din partea nóstră a celorŭ 17 învĕțătorĭ din comitatulŭ Sătmarului, pentru ca făcêndŭ destulŭ legei — care ne demândă, — amŭ propusŭ în scólă limba maghiară și pentru acésta — la învitarea d-lui inspect. reg. scol. — amŭ cerutŭ dela societatea numită »Séchényi« premie. Décă părerea mea arŭ fi greșită, atuncĭ credŭ, că mĕ vorŭ luminá alțiĭ mai profundŭ cugetătorĭ și astfelŭ pe viitorŭ mĕ voiu scí acomodá. Dar învinuirile din corespondență le respingŭ cu indignațiune dela mine, cu atâtŭ mai vêrtosŭ că din incidentulŭ rogăreĭ mele pentru premiu dela societatea »Séchényi« nu mi se póte trage la îndoiélă împlinirea chiămărei mele ca învĕțătorŭ precum nicĭ sêmțĕmêntulŭ meu naționalŭ.«

Din diecesa Gherlei, Iuliu 1884.

Nu era destulŭ că limba română e scósă cu desĕvêrșire din întréga administrațiune politică și judiciară și astfelŭ ceĭ vr'o 40 notarĭ și subnotarĭ românĭ încă tolerațĭ și ceĭ vr'o 10 advocațĭ românĭ din comitatulŭ nostru, Solnocŭ-Dobêca, nu maĭ lucră nimicŭ în limba lorŭ maternă, fiindcă nu le este iertatŭ a scrie decâtŭ numaĭ unguresce;

Acum se mai adauge la acésta și aspra interpretare a legei din 1879, a legei privitóre la întroducerea studiului limbei maghiare în scolile nóstre poporale. Ca se pótă cunósce onor. publicŭ urmările acestei legĭ și se védă în ce modŭ voiesce comisiunea administratóre dela noi sĕ se esecute acea lege prin ordinariatulŭ gr. c. de Gherla, vĕ trămitŭ o copiă fidelă a circularei de sub Nr. 3308 — scol. cu data 21 Maiu 1884, ca sĕ-o publicațĭ în colónele prețuitei „Gazete.“

Remâne numai ca sĕ se decreteze întroducerea limbei maghiare și în biserică unde sĕ se cânte „az ajtakat, az ajtakat“ (ușile, ușile!) și în familiă ca sĕ fimŭ cu toții Maghiarĭ.......

Dér acésta se va întêmplá atuncĭ:
Cândŭ o face pomulŭ nucĭ.
Și răchita mere dulcĭ.

Iată momorata circulară:

Circulară cătră întregŭ clerulŭ diecesanŭ din comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca. **3308** scol.

Reverendissimilorŭ în Christosŭ Frațĭ Archi-Diaconĭ Multŭ-Onorațilorŭ Frațĭ Protopopĭ și Preoțĭ! — Comisiunea administrătóre a Comitatului Solnocŭ-Dobêca cu data 8 Maiu a. c. Nr. 1383 notifică, că docenții din Babenĭ, Strâmbulŭ, Petrihaza, Teorthiurŭ, Ineu, Seplacŭ, Chireu, Chicedŭ Silvaș, Vale, Logiard, Batin, Ciaba, Valearea, Beudiu, S.-Enciu, Boziesiu, V.-S.-Ioana, Buza, Copru. Feldióra, Nasalu, Manicu, S.-Șomboru, Rușii de josŭ, Dobriculŭ mare, Caianulŭ micŭ, Caianulŭ mare, Mogoșmortŭ, Malinŭ, Rușii de susŭ, S.-Măgierușŭ, S. Cigău, Spermezeu, Sita, S. S. Iacobŭ, S. Cristurŭ, Cufóia, Surducŭ, Copalnicŭ, Suciulŭ de josŭ, Larga, Groșii, Poéna, Botizei, Boiulŭ mare, Românescĭ, Fràncenĭ, Șașa, Salnița, Cuciulatŭ, Poenița, Secătura, Mesteacănŭ, Lemniu, Apathiu, Draghia și în celelalte scóle greco-catolice limba maghiară nu se învață din causă că cea mai mare parte a docențilorŭ de felŭ nu o pricepŭ; dérŭ în unele scóle, unde deși docenții pricepŭ limba maghiară din aceea causă nu propunŭ limba maghiară că acésta nu s'a îndatoratŭ prin respectiva jurisdicțiune supremă scolară; éră în scólele Hăsmașŭ, Solona, Driglezŭ, S. Margitei, S. Benediugu, Mîca, Dichișulŭ de josŭ, Pinticu, Ilisiua și Sebeșulŭ de susŭ limba maghiară se propune numai cu literele usuate în limba română, restrîngêndu-se numai la cetitŭ, și așa scopulŭ articlului de lege XVIII, din 1879, se pestrece.

Se recércă decĭ acestŭ ordinariatŭ, ca sĕ se facă disposițiunĭ spre a se corĕspunde decisiunilorŭ §-lorŭ 3 și 4 din art. XVIII, din 1879, cu privire la învĕțarea limbei maghiare, decĭ Frăției Tale (Ĭ se concrede, că pe docenții mai susŭ numițĭ și pe ceĭ lalțĭ sĕ-ĭ îndatorescĭ, ca pe viitorŭ strînsŭ sĕ se acomodeze §-lorŭ 3 și 4 ai legei mai susŭ citate, și după cum prescriu acei paragrafi sĕ propună limba maghiară în scólele greco-catolice din acelŭ tractŭ; apoi docenții, carĭ încă nu suntŭ pregătițĭ pentru propunerea limbei maghiare, se îndatorescŭ a se pregătí și a se cualificá din limba maghiară, așa câtŭ se fiĕ capacĭ de a o propune în scóle, sĕ nu se pótă face escepțiunĭ în contra lorŭ din acelŭ respectŭ, îndatorațĭ fiindŭ docenții din stațiunile mai susŭ numite, a-șĭ arĕtá la acestŭ consistoriu scolasticŭ documentele lorŭ de cualificațiune din limba maghiară celŭ multŭ până la finea lunei lui Iuliu a. c. Acéstă ordinațiune fiecare docente sĕ și-o înscrie din cuvêntŭ în cuvêntŭ în protocolulŭ ordinațiunilorŭ pentru strînsa observare relatândŭ despre cele efectuite.

Din ședința Consistoriului scolasticŭ ținută în Gherla la 21 Maiu 1884.

Stefanŭ Bilțiu m. p.
Vic. Gen. Episcopŭ.

MULȚĂMITĂ PUBLICĂ

In 3/15 Maiu a. c. On. d-nĭ Basiliu Podóbă capelanŭ în Clușiu și notariu tract. Ioanŭ Popŭ parochulŭ nostru și Ioanŭ Micheșiu curatorele sf. bisericĭ din Gelău au binevoitŭ a arangiá în folosulŭ scólei nóstre unŭ maialŭ în Clușiu, alŭ căruĭ resultatŭ materialŭ a fostŭ frumósa sumă de 62 fl. 5 cr.

Noi ca ómenĭ neînvĕțațĭ venimŭ prin acésta a le mulțămí domnilorŭ acestora, carĭ au săritŭ în ajutorulŭ nostru.

Mulțămimŭ totodată și Rev. d. protopopŭ alŭ nostru Gavrilă Popŭ, că a binevoitŭ a primi colectele, și a ne aduna banii.

Mulțămimŭ mai departe pré on. d-nĭ, carĭ au binevoitŭ a contribuí pe séma scólei nóstre ce-o susținemŭ cu atâta greutate. D-ḑeu sĕ-i țină întru mulțĭ și fericițĭ anĭ.

In urmă ne esprimămŭ părerea de rĕu fată cu tinerii maghiarĭ dela scólele cele marĭ din Clușŭ, carĭ uitându-șĭ de sine, au mersŭ la maialulŭ nostru neînvitațĭ și fără de a plătí prețulŭ intrărei s'au purtatŭ așa de scandalosŭ încâtŭ maialulŭ a trebuitŭ sĕ se finéscă înainte de vreme. Nu le putemŭ ḑice alt-ceva decâtŭ bunulŭ D-ḑeu sĕ le dea mai multă minte!

In numele poporului țĕranŭ din Gelău.

Alexe Șandorŭ, Samuilă Turei, Ioanŭ Mureșianu, Filimonŭ Mureșianu, Iacobŭ Maerŭ, Vila Topanŭ, Georgiu Cordoșiu, Simionŭ Comanŭ, Mitru Hornea, Onițiu Sfîrlea.

Diverse.

Schubart. — Poetulŭ șvabŭ Chr. Dan. Fried. Schubart se afla în casa unui nobilŭ, într'o strălucită societate. In decursulŭ mesei unulŭ dintre óspețĭ aduse vorba despre puterile intelectuale, povestindŭ mai multe pilde, unde acestea cu totŭ dreptulŭ, se puteau numi fenomenale. Stăpânulŭ casei observà, că Schubart încă se póte înșira în rêndulŭ acelorŭ pilde, și dreptŭ dovadă de adevĕrulŭ acestei afirmărĭ, Schubart se prinse, că în aceeașĭ vreme va face unŭ cântecŭ, îlŭ va pune pe note, va dicta o scrisóre și va susțìné, vorbindŭ cu vre unulŭ dintre óspețĭ, o tesă de literatură. Se mirară cu toții de gândulŭ lui Schubart și unii făcură chiar și rĕmășagurĭ pe reușita séu pe nereușita lui. După ce se hotărî subiectulŭ scrisorii și alŭ tesei, Schubart se puse puținŭ la feréstră, apoi — se întórse la luptă. Elŭ scrise textulŭ și notele unui cântecu socialŭ de odată, dictă o scrisóre lungă de trei paginĭ fără sĕ se împedice și discută, în aceeașĭ vreme, cu unŭ învĕțatŭ despre cea mai nouĕ carte, ce apăruse, vorbindŭ cu mare însuflețire și căldură. Operațiunea acésta ținŭ mai multŭ de o jumĕtate de oră. Elŭ cití după aceea însușĭ scrisórea și textulŭ cântecului, pe care apoi îlŭ și cântă — era mare meșterŭ Schubart și în cântece! Astfelŭ de probe mai făcu elŭ multe încă, dar cu cea povestită nicĭ una nu se póte asemĕná — destulŭ e a ḑice, că puterile lui intelectuale de puținĭ au mai fostŭ întrecute!

*

Trandafirulŭ la Arabĭ. — Nicĭ o flóre nu a fostŭ atâtŭ de multŭ povestită în tradițiunile diferitelorŭ popóre, ca trandafirulŭ. Fiindŭ rege alŭ florilorŭ, i se și cade acéstă distincțiune. Iată ce spunŭ Arabii despre dênsulŭ: Cândŭ se înălță Mohamed la cerŭ, căḑură câțĭ-va stropĭ de sudóre de pe fața lui pe pămêntŭ și din ei resărĭ trandafirulŭ celŭ albŭ. Din sudorile tovarășului sĕu însă, ale lui Gabrielŭ, rĕsărĭ celŭ roșu și din sudorile calului, El Burac, pe care călĕtorĭ elŭ dela Mecca la Ierusalimŭ înainte de ridicarea sa la cerŭ, rĕsărĭ celŭ galbenŭ. — Unŭ scriitorŭ arabŭ povestesce, că într'o cetate din India a vĕḑutŭ unŭ trandafirŭ cu foi marĭ și cu mirosŭ îmbătătorŭ — pe foi a găsitŭ scrise cu litere albe următórele vorbe: »Nicĭ unŭ Dumneḑeu nu mai este, afară de Allah, și Mohamed este profetulŭ lui; Abu-Bekr e mare iubitorŭ de adevĕrŭ, dar Omar unŭ clevetitorŭ.« Chiar și mugurii, carĭ nu se deschiseseră și pe carĭ îi desfăcŭ Soyuti — așa se chiĕmă scriitorulŭ — cuprindéu inscripțiunea aceea. Locuitorii cetăței aceleia erau, mai spune Soyuti, păgânĭ și se închinau la petri. — Califului El Muttaweccil, îi plăcéu trandafirii mai multŭ, decâtŭ orĭ ce flóre și multă vreme se ocupa cu cultivarea și îngrijirea lorŭ. Elŭ avea unŭ proverbŭ: »Eu suntŭ regele Sultanilorŭ și trandafirulŭ e regele florilorŭ. De aceea se și cade sĕ fimŭ prietinĭ bunĭ unulŭ cu altulŭ.« — Așa mai povestesce și poetulŭ orientalŭ Dschami, că într'o țĕră a orientului era odată lege, că celŭ ce aducea unei principese unŭ trandafirŭ, avea dreptulŭ, sĕ céră dela dênsa orĭ ce arŭ fi voitŭ? — Mare sĕrăciă de trandafirĭ va fi fostŭ de bună sémă prin țĕra lui Dschami! —

*

Coconițele sfiiciόse. — Intr'o societate aristocratică din Londra órecine povestesce următórea aventură: »Véra trecută am petrecut'o la o liniștită și vestită baiă de mare. De comunŭ din luntrița săriamŭ în mare, și luntrașulŭ mĕ ducea la o depărtare de câțĭ-va yarḑĭ de malŭ, acolo apoi mĕ desbrăcamŭ de multele mele haine, și-mĭ îmbrăcamŭ puținele vestminte, carĭ formézá costumulŭ omului ce se scaldă. Câteva ḑile îmĭ urmaiu acestŭ obiceiu neconturbatŭ; dar într'o frumósă dup'améḑĭ, pe cândŭ jucamŭ în cărțĭ cu preotulŭ din comuna vecină, acesta îmĭ spune, că în evlaviósa sa turmă se află și douĕ d-șóre maiorene, a cărorŭ casă e situată pe țĕrmul mării, și adecă fórte apróре de loculŭ, unde eu obicînuiamŭ a mĕ scălda. Escursiunile mele le causau ḑilnicŭ torturĭ sufletescĭ și ele ș'au plânsŭ preotului nĕcazulŭ; ca sĕ le aducă mângaiere, bunulŭ preotŭ m'a rugatŭ, sĕ nu mai chinuescŭ evlaviósele-i fiice sufletescĭ. I-amŭ promisŭ, că voi merge cu câte-va sute de yarḑĭ mai departe în mare; preotulŭ s'a mulțămitŭ și se crede sigurŭ, că damele de acĭ înainte nu vorŭ mai avé causă de a se plânge. In ḑiua viitóre apoi preotulŭ cu unŭ surîsŭ sarcasticŭ 'mi spuse, că sfiiciósele dame încă și acuma se plângŭ, că încă totŭ mĕ potŭ vedé în defectuosulŭ meu costumŭ de scaldă — cu ajutorulŭ unorŭ bune ochiane.

*

Mortŭ pe pragulŭ căsătoriei. — Unŭ ḑiarŭ din Berna ḑice că acumŭ câteva ḑile, séra, doi logodițĭ în etate cam înaintată se luară la certă în momentulŭ cândŭ erá sĕ se ducă la oficerulŭ stării civile la Fontenais. Logodnica, în lipsă de alte argumente, puse mâna p'unŭ ciomagŭ și lovi în capŭ pe fiitorulŭ sĕu soțŭ. Acesta se duse acasă și a doua ḑi fù găsitŭ mortŭ. Pare că a muritŭ din causa unei emoragii.

Femeea a fostŭ arestată.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 29 Iulie st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.20
Rentă de aurŭ 4%	92.10
Rentă de hârtiă 5%	89.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.20
Bonurĭ rurale ungare	101.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale transilvane	101 75
Bonurĭ croato-slavone	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	115.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	115.25
Renta de hărtiă austriacă	80.05
Renta de arg. austr.	81.75
Renta de aurŭ austr.	103.35
Losurile din 1860	135.70
Acţiunile băncei austro-ungare	860.—
Act. băncei de creditŭ ung.	313.75
Act. băncei de creditŭ austr.	311.70
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.74
Napoleon-d'orĭ	$9.66^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germ.	59.53
Londra 10 Livres sterlinge	121.65

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 16 Iulie st. v. 1884.

Renta română (5%).	Cump.	$93^1/_2$	vênd.	94
Renta rom. amort. (5%)	»	$95^1/_4$	»	——
» convert. (6%)	»	97	»	98
Împr. oraş. Buc. (20 l.)	»	34	»	——
Credit fonc. rural (7%)	»	102	»	$102^3/_4$
» „ „ (5%)	„	$90^1/_2$	„	91
» » urban (7%)	»	101	»	102
» » » (6%)	»	97	»	98
» » » (5%)	»	$87^1/_4$	»	88
Banca naţională a României	»	1325	»	1406
Ac. de asig. Dacia-Rom.	»	344.	»	$345^1/_2$
« » » Naţională	»	$240^1/_2$	»	—
Aurŭ	»	$5\,30.^1/_2$	»	.—
Bancnote austriace contra aurŭ	»	2.07.	»	2.09

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 30 Iulie st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.16	Vênd.	9.18
Argint românesc	»	9.10	»	9.15
Napoleon-d'orĭ	»	9.64	»	9.67
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.96
Imperialĭ	»	9.90	»	9.96
Galbenĭ	»	5.62	»	5.66
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ »		7—10 % pe anŭ.		

Numere complete din „Gazetă“ dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI.“

se potŭ face la **1** şi **15** a fie-cărei lunĭ.

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ	12 fl. v. a.
„ „ „ 1/2 „	6 „ „
„ „ „ 1/4 „	3 „ „
Se acórdă abonamente şi lunare cu	1 „ „
Pentru România şi străinătate pe anŭ	36 francĭ
„ „ „ „ 1/2 „	18 „
„ „ „ „ 1/4 „	9 „

Celŭ mai uşorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonaţĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea diarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârdiere.

Administraţiunea.

BULDOGG.



Revolverŭ, micŭ, comodŭ, cu şése focurĭ 3 fl. 88 cr.; acelaşĭ mai mare **4 fl. 50 cr., 5 fl. 50 cr.; Puscĭ, 5 fl., 8 fl., 18 fl., 20 fl., 30 fl.,** peste totŭ cea mai bună şi mai probată fabricaţiune.

Se primescŭ comande:

Viena, Praterstrasse 16, Rix.

Crâsniculŭ Zevedeiu Cădelniţă

în sinodulŭ archidiecesanŭ din strada Măcelarilorŭ.

„Caliculŭ“ din 1 Augustŭ a. c. va tracta eschisivŭ despre experinţele crâsnicului Zevedeiu Cădelniţă, câştigate în sinodulŭ archidiecesanŭ gr. or. din Sibiu şi va fi îndoitŭ mai mare, decâtŭ numerii ordinarĭ.

Abonenţii „Calicului“ vorŭ primí acestŭ numĕrŭ extraordinariu în condiţiunile abonamentului anualŭ séu semestralŭ. Deschidemŭ însă pentru acestŭ numĕrŭ, redigiatŭ de Urzică Scandalografescu, unŭ abonamentŭ specialŭ, cu preţulŭ de 30 cr. séu 70 banĭ şi destinămŭ întregŭ venitulŭ curatŭ, în părţĭ egale pentru:

I. Societatea „Concordia“ din Blajŭ;

II. Premii în favorulŭ „Chorurilorŭ plugarilorŭ românĭ din Ungaria şi Banatŭ.“

Abonamentele la acestŭ numerŭ extraordinarŭ la „Caliculŭ“ se potŭ face la orĭ-care librăriă din ţéră şi străinătate séu dea-dreptulŭ la noi, până în 8 Augustŭ st. n.

Totodată deschidemŭ unŭ nou abonamentŭ la „Caliculŭ“ pe alŭ doilea semestru 1884, cu 1 fl. 50 cr. séu 3.50 francĭ. Esemplare complete dela începutulŭ anului costă 3 fl. séu 7 francĭ.

Din anulŭ 1883 mai posedemŭ 24 esemplare complete à 1 fl. 50 cr. séu 3 50 francĭ.

Cei ce voiţi a rîde, prenumeraţi „Caliculŭ,“ şi care nu va rîde, acela-i maturŭ de sapă şi lopată.

Colectanţii de abonamente primescŭ unŭ rabatŭ de 10%.

Administraţiunea „Calicului.“

12—25

Învitare de abonamentŭ la cele mai eftine diare române.

„Amiculŭ Familiei“ diarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustraţiunĭ. Apare regulatŭ în 1/13-a şi 15/27-a di a fie-cărei lune în numerĭ câte 2—3 cóle; — şi publică: novele, poesii, romanurĭ, aventurĭ picante, impresiunĭ de călĕtoriă, studii socialĭ; — articlii scientificĭ mai alesŭ din sféra economiei şi a higienei de casă. — »Scirĭ din lumea mare« cu preferinţă acelea, carĭ intereséză mai de aprópe societatea românéscă, — „principiă din viaţă şi notiţe de petrecere. Fie-care numĕrŭ este bogatŭ şi frumosŭ ilustratŭ. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e numai **4** fl. pre 1/2 anŭ **2** fl., pre 1/4 de anŭ **1** fl. v, a. — Pentru România pre anulŭ întregŭ **10** francĭ — lei plătibilĭ în bilete de bancă orĭ în timbre postalĭ.

„Preotulŭ romanŭ.“ Diarŭ bisericescŭ, scolasticŭ şi literarŭ. Apare regulatŭ în 1-a şi 16-a di (c. n.) a fie-cărei lune, în numerĭ câte de $1^1/_4$—$2^1/_2$ cóle şi publică: ‚articlii din sféra tuturorŭ sciinţelorŭ teologice‘ — tractate dogmatice, istorice, juridice, moralĭ, pastoralĭ, dar mai alesŭ ritualĭ, — predice pre dominecĭ, serbătorĭ şi diferite ocasiunĭ, mai alesŭ pentru ocasiunĭ funebralĭ, precum şi »schiţe de predicĭ,« şi orĭ-ce amenunte aplicabilĭ în predicĭ, »catechese« şi alte »învĕţăturĭ pentru poporŭ, tractate pedagogice, didactice, studii şi recensiunĭ literare, scirĭ — din sféra bisericéscă, scolastică şi literară. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e **4** fl., pre 1/2 **2** fl., pre 1/4 **1** fl. — Pentru România pre anulŭ întregŭ **10** francĭ — lei, — plătibilĭ în bilete de bancă orĭ în timbre postalĭ.

„Cărţile Săteanului Românŭ.“ Pentru tóte trebuinţele poporului românŭ. Apare în fie-care lună câte una carte de 1—$1^1/_3$ cólă — şi publică: »novele poporale, istoriόre, fabule, poesii, anecdote, proverbii« şi alte »amenunte de învĕţătură şi petrecere, cunoscinţe de economiă, industriă, higienă ş. a., — »scirĭ din lumea mare« mai alesŭ acelea cari mai de aprópe atingŭ pe poporulŭ nostru. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre unŭ anŭ întregŭ e numai **1** fl. v. a., pentru România **2** francĭ **50** banĭ — plătibilĭ în timbre postalĭ.

Tóte aceste trei diare deodată abonate costau pre anulŭ întregŭ 8 fl. v. a., pentru România 20 francĭ — lei.

Esemplare complete dela începutulŭ anului mai sunt câteva.

Aceia, carĭ vorŭ aboná tóte trei diarele nóstre, orĭ barem douĕ din ele, vorŭ primí îndată gratis patru portrete fórte frumóse.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratis orĭ cui.

A se adresá la: **Cancelaria „NEGRUŢIU“** în Gherla (Szamosujvár) unde se mai află încă de vêndare următórele **opurĭ de minune eftine:**

Amorŭ şi dincolo de mormentŭ. Novelă de Ponson du Terail, trad. de N. F. Negruţiu. Preţulŭ 30 cr. — **Biblioteca Săteanului Românŭ.** Cartea I., II., III., IV., cuprindŭ materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr. — **Biblioteca Familiei.** Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ 30 cr. — **Colectă de Recepte** din economiă, industriă, comerciu şi chemiă pentru economĭ, industriaşĭ şi comercianţĭ. Preţulŭ 50 cr. — **Apologiă-** Discusiunĭ filologice şi istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silasi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg Gabr. Şincai. Preţulŭ 30 cr. — **Renascerea limbei românescĭ** în vorbire şi scriere învederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silasi. Broşura I. şi II. Preţulŭ fie-căreia e 40 cr. — Ambele împreună 70 cr. — **Poesii** de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr. — **Ifigenia în Aulida.** Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr. — **Ifigenia în Tauris.** Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr. — **Branda séu Nunta fatală.** Schiţă din emigrarea lui Dragoşŭ. Novela istorică naţională. Preţulŭ 20 cr. — **Elŭ trebue sĕ se însóre.** Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruţiu. Preţulŭ 25 cr. — **Secretele alor trei nopţĭ** séu trei morţĭ vii. Romanŭ anglesŭ după Frankstein de Pamfiliu I. Grapini. Preţulŭ 50 cr. — **Herman şi Dorotea** după W. de Goethe traducţiune liberă de Const. Morariu. Preţulŭ 50 cr. — **Economiă** pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed. II, Preţulŭ 30 cr. — **Petulantulŭ.** Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Şiuluţŭ. Preţulŭ 50 cr. — **Nu mĕ uita.** Colecţiune; de versurĭ funebralĭ urmate de iertăciunĭ, epitafie ş. a. Preţulŭ 50 cr.

Tóte acestea 20 opurĭ deodatŭ procurate se dau cu preţulŭ bagatelŭ de 3 fl. 60 cr.

Tipografia Alexi Braşovŭ.